AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 25. JOLIET, ILLINOIS, 19. FEBRUARJA 1918. LETNIK XXVII

KONEC STAVKE PO LADJENICAH.

Štrajkajoči tesarji v ladjedelnicah na vzhodu se vrnili na delo danes opoldne.

PO ZAHTEVI PREDSEDNIKOVI.

"American Federation of Labor" podpira predsednika Wilsona.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Wilson zahteva konec stavke.

Washington, D. C., 17. feb. — Predsednik Wilson je poslal ultimatum snoči Hutchesonu, predsedniku delavske družbe "Brotherhood of Carpenters and Joiners", zahtevajoč, naj pošlje štrajkarje v ladjedelnicah nazaj k delu takoj, in e tega ne stori, dokaže Hutcheson s tem, "da podpira in krepi sovražnika".

Predsednik je odklonil privolitev v g. Hutchesona prošnjo za razgovor, dokler se štrajkarji ne pošljejo nazaj na delo pri gradbi ladij, neobhodno potrebnih za uspeh vojne.

Wilsonova brzojavka.

G. Wilsonova brzojavka, objavljena nocoj, se glasi:

"Prejel sem Vašo včerajšnjo brzojavko in me veseli, zaznati izraz Vaše želje kot patrijotičnega državljana, da hočete pomagati pri delu, s katerim poskušamo rešiti Ameriko in povsod drugod ljudi, ki delajo in so svobodni.

"Poslužujoč se tega zagotovila, smatram za svojo dolžnost, opozoriti Vas na dejstvo, da je štrajk tesarjev v ladjedelnicah v znamenitem in bolestnem nasprotju z obnašanjem delavcev v drugih strokah in mestih. Ladje so neobhodno potrebne za dobitev te vojne. Nihče ne more prizadeti smrtonosnejšega udarca varnosti naroda in njegovi bojni moči na drugi strani, kakor z motenjem ali oviranjem ladjedelskega programa.

"Vse druge unije, ki opravljajo to neogibno potrebno delo, se hočejo radovoljno pokoriti odlokom oblastva, katero urejuje ladjedelske plače. To oblastvo je postopalo pravično in velikodušno z vsemi, ki so se obrnili nanj.

"Krepitev sovražnika."

"Povedati Vam moram odkrito, da je Vaša dolžnost, prepustiti temu oblastvu rešitev Vaših sedanjih težav z Vašimi delodavci in svetovati delavsem, katere zastopate, da se vrnejo takoj k delu do izdaje odloka. Nobena združba moških nima v sedanjih okoliščinah naroda pravice, začeti štrajk, dokler ni bil vsak način poravnave poskušan do skrajnosti.

"Če ne ravnate po tem načelu, potem brez dvoma podpirate in krepite sovražnika, karkoli utegne biti Vaša lastna vestna namera. Po mojem mnenju se ne more ničesar pridobiti s tem, da me osebno vidite, dokler niste sprejeli tega načela in ravnali po njem.

"Vlada ima dolžnost, gledati na to, da se vzdržujejo kar najboljši delavski pogoji, kakor je tudi njena dolžnost, gledati na to, da ni nobenega nezakonitega in brezvestnega dobičkarjenja, in to dolžnost je vlada sprejela in jo bo vršila. Ali hočete sodelovati, ali hočete ovirati?"

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Konec stavke v ladjedelnicah.

Washington, D. C., 18. feb. — Predsednika Wilsona posredovanje je končalo stavko po vzhodnih ladjedelnicah. Nocojšnja poročila na brodarstveno oblastvo od unijskih načelnikov v vseh okrožjih pravijo, da se štrajkarji vrnejo k delu opoldne jutri.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Delavstvo podpira Wilsona.

Washington, D. C., 17. feb. — Ameriškega delavstva potrditev vojnih ciljev, kakor jih je razložil predsednik Wilson, in pripoznanje, da je vojna proti prusijanizmu vojna delavcev, obsega izjava, katero je izdal nocoj izvrševalni odbor združbe "American Federation of Labor" ob zaključku sedemdnevnega zasedanja.

Izjava pravi, da je mirovno pogajanje med Rusijo in Nemčijo pokazalo ničnost diplomatskih pogajanj, dokler niso nemški militaristi prepričani, da ne morejo naložiti svoje volje ostalemu svetu, in da prigodni vstanki v Nemčiji dokazali, da je vojaška vlada še močnejša, nego tamošnje gibanje za osvoboditev.

Velikanska borba je pred nami, in sedaj je čas, ko si morajo delavci trezno predstavljati resno važnost svojega vsakdanjega dela, je rečeno v izjavi.

Mokro in suho.

Washington, D. C., 13. feb. — Odbor za "temperenco, prohibicijo in javno moralo" metodiške cerkve je danes naznanil, da je, kakor kaže pravkar sestavljen pregled, v Združenih Državah 2374 suhih in 615 mokrih okrajev (counties), kar pomeni za suhače pridobitev 86 suhih okrajev za leto 1917. Distrikt Columbia je bil osušen po kongresu, dočim so bile prohibicijskim državam pridejane New Hampshire, Utah in Indiana po zakonodajstvu in New Mexico po ljudskem glasovanju. Država New York je postavila nadaljnjih 127 občin v seznam suhih in država Illinois je zaprla vrata pivnic v državnem glavnem mestu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

EVO DEBELEGA MOŽAKA, KI JE LJUBLJEN.

"Nihče ne ljubi debeluha," ampak če nosi uniformo ameriške mornarice in služi svoji domovini na Francoskem, se vse izpremeni in debeli možak postane ljubljenec ljudstva, zlasti dece. Ta veseli nerodni Yankee in mornar igra ateja tem francoskim otročičem in je "največji mož na svetu" zanje.

URADNA POROČILA O VOJNIH DOGODKIH.

London, Berlin in Pariz poročajo povečano bojno delavnost na več točkah.

RIM POROČA TOPNIŠKE BOJE.

Avstro-Nemci pripravljajo nov pogon na italijanski fronti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Rim, 14. feb. — Gen. Armando Diaz, vrhovni poveljnik italijanske armade, pravi v nekem interviewu v "Giornale d' Italia", da sedaj, ko vzhodna fronta ne grozi centralnima cesarstvoma, mora biti Italija pripravljena za nov avstro-nemški napor proti nji.

"Nemogoče je povedati," je pristavil, "kdaj se utegne to zgoditi, ker mnogo zavisi od vremena. Ali v dveh strašnih zimskih mesecih novembru in decembru je bila sovražnikova namera, predreti naše linije, brezuspešna vsled odpora naših vojakov, ki si stavijo pred oči, da branijo našo grudo in naše domačije.

"Zmagovita borba na visoki planoti jasno kaže trdovratnost in napadnjega duha naših vojakov."

Gen. Diaz je rekel, da ima popolno zaupanje v italijanske vojake, ki so se tako sijajno upirali na visoki planoti gore Grappe in ob Piavi, toda potrebna jim je podpora vse domovine, kajti "družine boriteljev in vsi državljani morajo biti najtrdnejša strategična reserva proti sovražniku, tako pospešujoč prihodnjo razvojno stopnjo vojne — zmago naših čet."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Rim poroča topniške boje.

Rim, 16. feb. — Vsled slabega vremena včeraj je bilo malo bojevanja v gorskem okrožju. Samo v okraju Astico je bilo nekoliko boejvanja; poleg ostrega topniškega spopada so bile patrolne praske ob fronti.

Nasproti Montella so britanski pozvedovalni oddelki prekoračili Piavo in prodrli do sovražnikovih linij. Samo običajni topniški boji so ibli v dolenjih delih bojne fronte. Ena naših patrol je prodirala od predmostja pri Capo Sile, presenetila neko majhno sovražnikovo stražišče, prizadela nekaj škode in se vrnila brez izgub.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nobenih važnih dogodkov.

Rim, 17. feb. — Živahni topniški boji so bili zapadno od Gardskega jezera, vzhodno od Brente in ob srednji Piavi. Naše baterije so izvedle učinkovite osredotočbe streljanja na sovražnikova kretanja vzhodno od Frenzelske doline in na zadnjih slemenih Col Della Berrette. Prav uspešno protibaterijsko streljanje je izvedlo britansko težko topništvo nasproti Montella.

V Lagarinski dolini in južno od Canova na Asiaški visoki planoti so bili sovražni pozvedovalni oddelki odbiti po streljanju s puškami. Ena naših patrol je provzročila velik alarm v sovražnikovih linijah pri Grave di Panadopolo Piave.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Pariz, 16. feb. — Bili so topniški boji zapadno od Vardarja in severno od Bitolja. Sovražni povzvedoalni oddelki so bili odbiti ob srbski fronti.

Berlin, 17. feb. — Makedonska fronta: Ničesar ni izporočiti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Ruska fronta.

Berlin, 17. feb. — Na veliki ruski fronti poteče premirje opoldne jutri.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

Pariz, 14. feb. — Nemški napad proti malemu francoskemu stražišču severno od Pargny-Filaina (aisnska fronta) je bil odbit. Živahni topniški boji so bili v okraju vzhodno od Reimsa, v Champagni.

V velikem napadu včeraj so nas ameriške baterije prav učinkovito podpirale. Francoske čete so utrdile postojanke, zavzete včeraj v okraju jugozapadno od Butte du Mesnil. Število Nemcev, ki so jih Francozi ujeli in dejansko prešteli, presega 150.

Ničesar ni izporočiti z ostale fronte.

London, 14. feb. — Razen nekaj sovražne topniške delavnosti jugovzhodno od Epehy in v soseščini Bullecourta ni nič posebno zanimivega.

Berlin, 14. feb. — Britanci in Francozi so nadaljevali svoje pozvedovanje na mnogih delih fronte. Vsled tega so bili hudi spopadi severno od Lensa in v Champagni.

Francozi so se ustanovili v prednjem delu naše postojanke jugozapadno od Tahura.

V Flandriji in na višinah reke Meuse je naša pehota dovedla nekaj ujetnikov. Drugod ni bilo nič novega.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francosko poročilo.

Pariz, 15. feb. — Oddelki francoskih čet so snoči prodrli v nemški liniji severovzhodno od Courcy ter se vrnili z dvanajstero ujetniki in eno strojno puško.

V Champagni je bil živahen topniški dvoboj vso noč, zlasti v odseku Butte du Mesnil. Tekom bojevanja na tej točki dne 13. feb. so Francozi ujeli skupaj 177 Nemcev.

Na desnem bregu reke Meuse in v Woevru je bila noč označena po silnem bombardovanju. V gornji Alzaciji so Francozi odbili nemški napad v okraju južno od Seppoisa.

Drugod je bila noč pokojna.

Zrakoplovstvo.

V noči 12.—13. feb. so oddelki francoskih zrakoplovcev spustili 4,500 kilogramov izstrelkov na železnične postaje v mestih Thionville, Conflans, Schemblez, Metz in Sablons. Požari in razpoki so bili opaziti v Schemblezu, Metzu in Sablonsu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Britansko poročilo.

London, 15. feb. — Sovražno topništvo je kazalo znatno delavnost zgodaj snoči proti naši frontni liniji v odseku Queant.

Razen patrolnih spopadov v soseščini Lensa, v katerih smo dobili ujetnikov, ni ničesar nadaljnjega izporočiti ob britanski fronti.

Včeraj zjutraj je bil napad po nemškem naskočnem oddelku na belgijsko stražišče vzhodno od Merckema uspešno odbit.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemško poročilo.

Berlin, 15. feb. — Sovražnik je izgubil 151 zrakoplovov in 20 privezanih balonov na zapadni fronti med januarjem. Med isto dobo smo mi izgubili 68 zrakoplovov in 4 privazane balone.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Potop 8 britanskih ladij.

London, 15. feb. — Osem britanskih malih ladij, ki so lovile podmorske čolne, je bilo pogreznjenih po napadnem oddelku sovražnih rušivcev, je bilo uradno naznanjeno.

Rušivci so izvršili napad v Doverski morski ožini, pravi uradno naznanilo.

Ko so pogreznili osmero ladij, so se sovražni rušivci vrnili naglo proti severu, preden so mogli biti napadeni.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Palestinska fronta.

London, 15. feb. — Včeraj smo porinil našo linijo naprej na fronti šestih milj povprečno dve milji daleč na obeh straneh vasi Mukhmas, poldvanajsto miljo severovzhodno od Jeruzalema.

KONEC PREMIRJA NA RUSKI FRONTI.

Nemci zbrali veliko armado na severovzhodu za takojšnji napad na boljševike.

SPLOŠNE STAVKE NA POLJSKEM.

Poljaki razgorčeni nad Nemci radi odstopa poljske zemlje Ukrajini.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Rusija resnično iz vojne.

London, 15. feb. — Umeknitev Rusije iz vojne je bila resnična umeknitev in zavržba vseh dogovorov z njenimi prejšnjimi zavezniki, je rekel Leon Trockij, boljševiški minister zunanjih stvari, v poročilu na vseruske delavske in vojaške sovete o uspehu pogajanja v Brest-Litovsku, po ruski brezžični brzojavki, prejeti tukaj. Brzojavka pravi, da so soveti odobrili politiko Trockega.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemčija "miroljubna".

Amsterdam, 15. feb. — Dr. von Kuehlmann, nemški tajnik zunanjih stvari, je slikal Nemčijo kot miroljubno, nenapadno deželo v govoru ob zaključku zasedanja nedavne mirovne konference v Brest-Litovsku. Dr. von Kuehlmann je rekel, da se Rusom ni treba bati, da ima Nemčija kake naklepe na Rusijo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Poljaki štrajkajo.

London, 16. feb. — Splošno stavko v Varšavi naznanja Reuterjev amsterdamski poročevalec. Nemški listi, ki priznavajo, da čete patrolirajo poljsko glavno mesto, natiskujejo samo kratke in nezadovoljive brzojavke glede tamošnjega položaja.

Berlinski "Lokal Anzeiger" pravi, da je velika razdraženost v Varšavi, Krakovu in Lvovu zaradi ukrajinske pogodbe. Varšavski časopisi izhajajo črnoobrobljeni. Ravnatelj političnih stvari, grof Rostvorovski, je odstopil.

V Krakovu pozivajo listi poljske stranke, naj proglasijo enodneven splošen štrajk. Splošna stavka je razglašena v Lvovu za ponedeljek.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Obnova vojne z Rusijo.

Berlin, 16. feb. — Komisijonarji, zastopajoči centralne vlasti, so zapustili Petrograd včeraj in prekoračili nemške linije davi, je uradno naznanjeno.

"Frankfurter eitung" pravi, da smatra nemška vlada, da se konča premirje v ponedeljek ter takoj zopet začne vojno stanje med Rusijo in Nemčijo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemci pripravljajo napad.

Amsterdam, 16. feb. — Nemške čete se že zbirajo v Ukrajini za napad na boljševike, po neki berlinski brzojavki na "Tijd". Razglasi o dejanskem vojskovanju proti boljševikom v severni Rusiji bodo tudi objavljeni v Berlinu prihodnji teden.

Ruska brezžična brzojavka, prejeta danes v Rimu, pravi, da je Nemčija preklicala prevažanje svojih čet od vzhodne na zapadno fronto.

Grof Czernin, avstro-ogrski minister zunanjih stvari, je obvestil Berlin, da se avstrijske čete ne smejo rabiti proti Rusiji v podpiranje kake politike, katere Avstrija ni odobrila, ampak samo za svrhe samoobrambe proti ropajočim tolpam.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Konec premirja.

Berlin, 17. feb. — Premirje med ruskimi in nemškimi četami, ki je obstajalo več tednov na ruski fronti, poteče opoldne jutri, po danes izdanem uradnem naznanilu nemškega vojnega štaba v glavnem stanu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Bolo paša obsojen na smrt.

Pariz, 14. feb. — Bolo paša je bil obsojen k smrti danes, ko je vojno sodišče, ki ga je sodilo pod obtožbo izdajstva, preudarjalo samo petnajst minut.

Darius Perchere, knjigovodja, ki je bil soobtoženec, je bil obsojen v trileten zapor.

Filippo Cavallinie, drugi soobtoženec, ki je v zaporu v Italiji, je bil obsojen v smrt, dasi ni pod sodni oblastjo vojnega sodišča.

Paul Bolo paša je stal pred vojnim sodiščem kot eden prvih takozvanih slučajev "znanja s sovražnikom" in je prišel v razpravo pred tretjim vojnim sodiščem pariškim dne 4. feb. Bolo paša je bil obtožen, da je z denarjem podprl družbo, ki je kupila pariški časopis "Le Journal", in sicer z denarjem, dobljenim od Nemcev.

Bolo paša je bil orodje nemške propagande, eden prvih, ki je bil razkrinkan v francoski preiskavi l. 1917. in njegovo ime je prišlo v rabo kot predstavljajoče ves sistem "boloizma", s katerim je Nemčija poskušala, zlomiti francosko moralo in vcepiti željo po miru z razširjanjem misli, da Nemčije ni mogoče poraziti.

Obdolžba je bila podana, da je Nemčija, poskušajoča podkupiti francoske državnike in voditelje ter vplivati na francosko mnenje s podpiranjem časopisov na Francoskem ali ustanavljanjem novih listov v zasejanje miroljubnosti ali poraza, posvetila približno vsoto denarja $2,500,000. Bolo sam je baje imel na razpolaganje sklad nad $1,500,000 za poskušano podkupovanje francoskih časopisov.

Strela usmrtila vojaka.

Montgomery, Ala., 14. feb. — Neki vojak iz Ohia je bil danes usmrčen in več drugih je bilo ranjenih, ko je med nevihto strela udarila v šatorišče baterije D. 143. topniškega polka v Camp Sheridanu.

Snežni vihar v Wisconsinu.

Marinette, Wis., 14. feb. — Najhujši snežni vihar tega leta je zadel mesto Marinette. Snežiti ob močnem vetru je začelo davi, in danes popoldne je ležalo na zemlji kakih osem palcev snega. Promet je bil prekinjen in šole so zaprli. Vse družabne zabave so morali odložiti.

Sneg na zapadu.

St. Paul, Minn., 14. feb. — Tukaj močno sneži in bo še snežilo, po naznanilu zaveznega vremenskega urada. Do poldne je zapadlo nad 3 palce snega.

Iz vseh severozapadnih krajin prihajajo poročila o sneženju. Sneg je pomešan z dežjem in zato se ne kopiči v zamete.

Povodenj v Ottawi.

Ottawa, Ill., 14. feb. — Družine v Ottawi in Marseillesu so bile danes pognane iz svojih stanovanj, ker sta reki Illinois in Fox preteče narasli. Tovarne so morali zapreti in tiri električne železnice so bili poplavljeni. Čolne so morali rabiti, da so odpravili uslužbence v papirnici, ki je bila krog in krog obdana z vodo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on February 19, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Caruso plačal $59,000 davka.

New York, 16. feb. — Enrico Caruso je šel v urad za notranje dohodke v petek in napisal ček za $59,000, nakar ga je vročil kolektorju Edwardsu v plačilo svojega dohodninskega davka.

Potres na Kitajskem.

Amoy, Kitaj, 16. feb. — Močan potres je tukaj danes razdejal mnogo poslopij in poškodoval nebroj drugih.

Hud kašelj.

Čitajte kar nam je pisala Mrs. Ant. Hantl iz Ernest, Pa.: "Moj sinko je imel hud kašelj. Dala sem mu Severov Balzam za Pljuča in takoj drugo jutro se je bolje počutil. Naslednjo noč je prav dobro spaval." Poskusite zdraviti s Severovim Balzamom za Pljuča v slučajih kašlja, prehlada, hripavosti, hropenje v grlu, kašelj in influenco ter bronchitis. Cena 25 in 50c v vseh lekarnah. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv. Feb.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St.
Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 18. feb. — V petek, dne 22. februarja, bo George Washingtonov rojstni dan. Po vseh Združenih Državah bo zopet svečano obhajan spomin na prvega predsednika naše slavne ljudovlade. George Washington, oče svoje domovine, je bil rojen dne 22. feb. 1732 v okraju Westmoreland, Va., in je bil prvi Američan, ki je uvidel potrebo popolnega preloma z Anglijo v svrho, da se ohranijo ameriške kolonije v miru in blagostanju. Leta 1774. je v Williamsburgu izjavil, da je pripravljen nabrati 1,000 mož in jih podpirati na svoje stroške v boju za ameriško svobodo. Dne 15. jun. 1775 je postal vrhovni poveljnik ameriške armade. Kako je vodil slavno revolucijonarno vojno več let do končne zmage, kako je bil izvoljen prvim predsednikom in vmeščen v službo v New Yorku dne 30. apr. 1779 ter vse drugo, kar je bilo važnega v njegovem življenju, je predobro znano, da bi ponavljali isto na tem mestu. Znan je rek o njem: "Prvi v miru, prvi v vojni in prvi v srcih svojih rojakov." Slava njegovemu spominu!

— Naši diletantje. Kakor čujemo, pripravljata Društvo sv. Cecilije št. 12 D. S. D. in Dekliško Marijino Društvo nekaj posebno zanimivega za naše ljubitelje dramatske in pevske umetnosti. D. M. D. namerava nastopiti z novo igro "Požar v Londonu", ki jo je priredil Rev. J. Plaznik, in D. sv. C. pa zlasti z imenitnim pevskim programom. Več o tem o priliki.

— Naši vojaki na dopustu. Gg. Joseph Cerjanec, Frank Flajnik in Martin Žugel so prišli sredi zadnjega tedna iz Campa Logan, Texas, na tritedenski dopust in obisk k svojim sorodnikom, prijateljem in znancem v Joliet. Pravijo, da je tam do 150 slovenskih fantov, ki se pripravljajo za odhod na Francosko. Naši fantje, ki so dospeli na dopust, še niso ameriški državljani, zato jim je dano na prosto voljo in izber, da lahko ostanejo doma, ali pa se vrnejo k svojim zastavam kot prostovoljci, da odrinejo na Francosko. Dobili so za slučaj, da se ne vrnejo k zastavam, svoje dosložne liste, ki potrjujejo, da so bili častno odpuščeni. — Na obisku v Jolietu sta se mudila drugo polovico zadnjega tedna tudi rojaka-vojaka g. Nemanich iz Chicaga in g. Ignacij Možina iz La Salla; zadnji je zapustil Camp Logan, Tex., že predzadnjo soboto zvečer ob 9. uri in prišel domov v LaSalle v torek ob 8. uri zjutraj ter ostane doma.

—Rokoborec Roštan si priboril nov zmagalski venec. Včerajšnji "Joliet Sunday Herald-News" poroča: "Navy Roštan, jolietski fant, sedaj v Fortu Riley, Kans., uetgne postati prihodnji 'welterweight champion of the world'. Roštan, s konjsko močjo v svoji desni roki, nareja čudovit rekord proti vsem tekmecem, vštevši mnoge glasovite profesijonalce, v kansaškem taborišču in je pridobil svoje zadnje štiri borbe potom izbitja (via the knockout route). Roštanova najznamenitejša zmaga je bila pridobljena zadnji teden v naskoku v Fortu Riley. Izbil je Lee Morriseya iz Oklahoma City, prvaka rokoborcev v Oklahomi, v manj nego eni minuti po začetku prvega prohoda (round)." In dalje: "Roštan je Leeya treščil ob tla petkrat in razsodnik je ustavil rokobor, ko sta bila borca v sprijemanju samo eno minuto. Navy Roštan namerava obiskati Joliet in se želi poskusiti z rokoborcem Bryanom Downey iz Columbusa, Ohio, v desetih naskokih. Če pride do te tekme, bi bilo za Downeya bolje, da se poslovi od svojih upov na prvenstvo (championship), kajti če Roštan kdaj položi svojo desnico na njegov podbradek, bo Bryan štel zvezde."

— G. Frank Završnik, potovalni zastopnik za Slovenian Liquor Company, se je podal po svojih opravkih danes na vzhod, kjer bo gotovo z veseljem sprejet, kajti prišel bo z veselo vestjo, da je jolietska slovenska tvrdka tako bogato založena z vsakojakimi izvrstnimi pijačami, da lahko postreže vsem svojim odjemalcem.

— G. Anton Plevnik si je kupil novo motorno kolo (motorcycle).

— Ali ste že plačali svoj dohodninski davek (income tax)? Nikar ne pozabite! Čas je samo do 1. marca. Če želite kaj pojasnila o tem, vprašajte v tiskarni Amerikanskega Slovenca. Po dohodninskem zakonu so dolžni plačati dohodarino: 1) samski ali neoženjeni, ki so imeli dohodkov $1,000 ali več med letom 1917, in 2) oženjenci, ki so imeli dohodkov $2,000 ali več med istim letom. Če so bili dohodki za zadnje leto pod $1,000 za neoženjenca in pod $2,000 za oženjenca, ni zahtevano dohodninsko poročilo. Poleg tega je dovoljena prostost davka (exemption) $200 za vsakega otroka pod starostjo 18. let. Kazen za nezglasitev do dne 1. marca je pridavek 50 odstotkov davka in globa ne manj nego $20 ali več nego $1,000. Kazen za poskus, osleparitи vlado z napačnim naznanilom ali se izogniti plačanju davka, je dodatek 100 odstotkov k davku, globa $2,000 in zapor za eno leto, ali oboje, kakor odloči sodišče. Mr. Joseph R. Gibson, zastopnik Z. D. zakladniškega departmenta v področju za notranje davke, je otvoril urad v zaveznem (federalnem) poslopju v svrho sprejemanja dohodninskih poročil. Vsi, ki so podvrženi dohodninskemu davku, naj prinesejo v njegov urad popolno in podrobno poročilo o svojih skupnih dohodkih na debelo za leto 1917, kakor tudi poročilo o skupnih stroških svojega businessa, z raznimi stroški posebej navedenimi, obenem z dokazom o znesku davkov in pravilnih obresti, plačanih med letom 1917. Dohodninski uradnik ne pride osebno k Vam, ampak Vi sami morate iti k njemu v njegov urad v federalnem poslopju, t. j. v poštnem poslopju, da odgovorite na zahtevana vprašanja. Kdor tega ne stori, bo kaznovan.

— Pisma v jolietskem poštnem uradu imajo: Komp Jos., Majstrović Mat.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Collinwood, O., 14. feb. — Uredništvo A. S., prosim, da natisnete moj dopis v vašem listu, da tudi jaz potožim collinwoodsko gorje. Vreme imamo gorko, sneg je izginil, zdaj druzega pričakujemo. New York Central Locomotive Shop dobro dela vsaki dan. Ali jaz se nahajam doma že dva tedna, ker sem se v "shapi" poškodoval. In tako se mi je štrena zmešala, da spet ne vem, kedaj bom na pravi poti: "pede" ne bo, denarja nič. "Bučarji" so dali oglas, da pozdaj se mora plačati vsakih štirinajst dni, poprej so pa še ob mesecu se branili. Ne zamerim jim, zato ker je dosti ljudi, da jemlje en mesec ali več, potem ga ni pa v "štor" več. Tudi meni se gnusijo taki ljudje, in zavoljo tacih pa tudi vredni odjemalci ob kredit pridejo. Slabi časi so pred nami na vse načine. Premišljujem, kako bi se izognil neprilike, da bi ne bilo treba družini pomanjkanje trpeti. Kajti v več krajih pride, da zavoljo očeta, ki slabo komandira, morajo otroci pomanjkanje trpeti, zavoljo slabega gospodarstva očetovega. Do zaključka sem prišel: zdaj se spomlad bliža, farmarji bodo začeli svoj obrt ali orati polje. Tudi jaz sem tako namenjen, da bi šel na farme riskirat, ali bi bilo boljše ali ne. Eni se jako pohvalijo, eni pa ne. Zatorej prosim slovenske farmarje po Ameriki odkritosrčno, naj v dopisih poročajo, kako da je tukaj v Ameriki kmetijstvo.

Novic ni skoro nič kaj zanimivih. Včeraj je bila pepelnična sreda in kaj potem, boste rekli. Deset let je minulo, odkar je bil v Collinwood Public šoli nesrečni ogenj, da se ne bo nikoli pozabilo. Bilo je pepelnično sredo 4. marca dopoldne. Namesto zgorele šole so drugo zidali, veliko, ali za par let je bila premajhna in zdaj so še eno naredili, še večjo, tako da zdaj hodi 1,-300 (trinajststo) otrok v to šolo. Tako raste Collinwood kakor gobe po dežju. Čez deset let jih bo šestindvajsetsto, če bo tako šlo ko zdaj. Ali naj pride pomanjkanje hrane, bode tudi joj. Odraščeni otroci pa slab zgled dajejo, malo je dobrih, da bi povrnili staršem, kar so jim dolžni.

Čeravno je že več ko en mesec, pa vseeno bom poročal. Umrla je Ana Klemenčič ali Oblčanarka, znanega salunarja žena. Zapustila je osem otrok. Velik udarec za celo družino, kajti ni je take, da bi jih tako ljubila otroke, kakor jih je njih lastna mati. Bog ji bodi milostljiv! Ostali družini pa sožalje.

Ob sklepu mojega dopisa pa pozdravljam vse naročnike tega lista in tudi Vas, urednik.

Louis Novak, 444 E. 157 St.,

Sheboygan, Wis., 13. feb. — Tukaj smo imeli zopet prav veselo dramatično predstavo dne 10. feb. Ta igra se imenuje "Županova Micka". Ta igra je začetek naše slovenske dramatike. Prvič se je igrala v Ljubljani dne 28. dec. 1789. Vsi naši igralci so dobro izvršili svoje uloge. Posebno pohvalo pa zasluži Frank Robida, ki je igral pisača Glažka. Veliko pohvale pa zasluži tudi Joe Jeraj, ki je igral ženina Anže Potokarja. Zadela je namreč bolezen Antona Šimenc, ki je imel ulogo za ženina. Podvreči se je moral neusmiljeni operaciji. (Bog mu daj kaj kmalu zopet trdnega zdravja!) Igra je bila oznanjena na plakatih, tiketi prodani. Glavnega igralca pa ni bilo. Tako je prevzel Joe Jeraj dne 8. feb. popoldan ulogo in dne 10. feb. pa je nastopil na odru. Ali ni to nekaj izvanrednega? Nastopil je on s pravim kretanjem in ne z ovirajočim govorjenjem.

Zraven te igre pa je napravila veliko smeha tudi Mici Kovačič. To je deklica stara šele 9 let, pa se mora čuditi vsak njenemu glasu in obnašanju. Deklamirala je pesem "Preljubo veselje" in Pesem od neke Gorenike. Marsikdo bi rad znal to pesem, ki je prav pripravna za konec predpusta. Zato vam jo tukaj navedem. Glasi se:

Pozdravljeni nam, gostje mili,
ko ste nas danes počastili,
želim zabavo vam lepo,
predpustu dajem pa slovo...

Na kvop' tik vrat od hleva
sedeva sama dekva Špeva
in žavostna je pomišvava,
če ledek bo spet sama ostava.

Ker cev predpust se je moživa,
pa ne debva moža dobiva,
se Špeva strašno je kesava,
da fanta je preveč zbirava.

In šeme so na pepevnico
pozdravljale spet staro dvico:
pri tem pa mivo so vekave,
ko Špev so pvoh zbijave.

Špeva je peva,
na kvop je sedeva;
bva rada objeva,
če b' kaj imeva.

Špeva je mvada,
ima petdeset let,
pa raste ji brada,
da ni več za vzet.

Špeva vzdihuje:
"Minuv je predpust!"
In fante ogleduje,
sedeča kot hrust.

Špeva si misvi:
"Oj, kaj bo z menoj?
Se obesit na svisvi
grem še necoj."

Tukaj v Sheboyganu je sedaj zadosti dobrih igralcev za dramatično polje. Samo treba je nastopati "viribus unitis", to je, z združenimi močmi.

Tukaj sta se oglasila slovenska govornika dr. Bogumil Vošnjak in g. Rudolf Trošt dne 12. feb. Dr. B. Vošnjak nam je nekoliko opisal Jugoslavijo. Res, ideja je tako lepa, da človeku srce poskakuje, kadar se sliši kaj tacega. Rečem pa: beseda je lepa in lahka, toda delo bo pa trdo in bridko. Jaz odkritosrčno povem, da imam malo upanja, da se ta lepa misel uresniči brez nadaljnjega prelivanja krvi. Še nikdar nisem bral v zgodovini, da bi bila katera vlada prostovoljno odstopila kako deželo, posebno pa še tako lepo, kot je naša slovenska dežela. Popolnoma samostojna Jugoslavija bo samo potem mogoča, ako se bo Avstrija čisto razrušila. Kdaj se to zgodi, je vprašanje, katerega ne more rešiti noben govornik. Z resnico na dan, pa čeprav boli. Slovenci smo že takega rodu, da veliko zidamo in tudi veliko poderemo. In tega vzrok je samo naša nepremišljenost.

Pozdravljam vse čitatelje A. S.

Jakob Prestor.

Op. ur. Začetek dr. Krekove oporoke se glasi: "Povej domovini, da naj ne obupuje, da naj ne omahuje! Ideja našega zjedinjenja bo zmagala kljub vsemu in proti vsemu, ker — mora zmagati! Ni sile, ki bi mogla ustaviti ta razvoj." — In zadnja poročila starokrajskih listov nam kažejo, da je vsa Slovenija v borbi za osvoboditev in zedinjenje složna in navdušena. Poleg slovenskih dijakov, učiteljev, socialistov, železničarjev, mnogih slovenskih vojakov in mornarjev, premnogih slovenskih občin itd., se je izjavilo za zedinjenje tudi slovensko ženstvo. Nad 10,600 žen in deklet je podpisalo izjavo, v kateri je rečeno med drugim: "Slovenske narodne žene in dekleta svečano izjavljamo, da smo z dušo in srcem za majsko deklaracijo Jugoslovanskega kluba in želimo zedinjenje našega slovensko-hrvatsko-srbskega naroda... V svesti svojih dolžnosti kot čuvajke slovenskega domačega ognjišča zahtevamo v imenu svojem in svojih dragih na bojišču, v imenu svoje dece za ves naš ljubljeni narod zedinjenje, samostalnost, neodvisnost. Hočemo, da bodo naši otroci srečni in svobodni državljani svobodne Jugoslavije. Resničen mir donese našemu narodu samo zedinjena Jugoslavija, kakor jo zahtevajo naši poslanci v svoji deklaraciji." ("Slovenec" in "Slovenski Narod", 15. XII. 1917.) In da zahteva majska deklaracija Jugoslovanskega kluba v dunajskem parlamentu združitev vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v Jugoslavijo pod habsburško krono, menda veste, ali ne? Ta zahteva je minimalna ali najmanjša. Ali razumete? Pa pozdravljeni!

St. Joseph, Valley, Wash., 12. feb.— Amer. Slovenec, Joliet, Ill. Šele pust je, pa imamo prav pomladno vreme. Sneg kopni in zemlja kaže kopna rebra. Mraza ni. Če bode tako se držalo, še ledu ne bodo mogli napraviti v ledenice. Pa pravijo: Sv. Matija led prebija; če ga ni, ga pa naredi. Sv. Matija bo pa 24. svečana, čez 10 dni. Mraz bo že še, če ne bo kaj tropično vreme, pa tega se pač ne smemo "troštati".

Pust je bil letos bolj kratek, pa vendar nismo imeli nobene "ofceti".

Gospa štorklja se pa res prav pridno oglaša v naši naselbini. Slovencu Math. Tomshetu je pustila krepko deklico; sedaj se bode v kratkem preselil iz stare v novo hišo s svojo družinico. Slovencu Jožefu Skok in njegovi ženi Annie so Sv. Trije kralji prinesli iz jutrovih dežel čvrstega, zdravega "boysa" ter je tudi dobil ime po Sv. Treh kraljih. G. in ge. Jake in Marie Tomsha je pa položila v dar zdravo četrto deklico. Res naša naselbina narašča z mladimi.

Domače "plesne" prijateljske veselice so pa skoro vsako soboto, ker mladi naraščaj, fantje in dekleta radi plešejo ter se vesele mladosti. Bile so pa samo "Surprise parties".

Nemci v Valley so naredili 5. feb. "Basket social" ter so dobili 72 dolarjev. Kam bodo denar obrnili, ne vem, ali bo za župnišče, ali za cerkev, ker nimajo nobenega.

Sedaj naj pa končam ter pozdravim vse Slovence in Slovenke na Strica Sama ozemlju ter kličem: Good-bye!

Marie Torker, zastopnica.

SLAP ALI ŠUM V GORJANSKI OKOLICI PRI BLEDU.

Spisala Marie Torker, Valley, Wash.

Vintgar.

(Konec.)

Leta 1890. je pa Žumer, po domače Leskovec, župan v Gorjah, ogledal sotesko, kolikor je bilo mogoče, in naredil načrt poti skozi Vintgar. Leta 1891. je to pot tudi začel graditi in je ves čas osebno vodil zgradbo. Vse delo je pa bilo dovršeno šele leta 1896. Obiskovalec si še misliti ne more, koliko naporov je bilo treba, da se je skozi najbolj divje skale gradila pot, po kateri sedaj tako lahko prehodiš soteško, kakor bi se sprehajal po lepem drevoredu.

Koliko je bilo treba prekopati zemlje, koliko skalovja razstreliti, koliko mostov, hodnikov zgraditi, kolikokrat tvegati zdravje in življenje!

Soteska se začenja ob Slapu polagoma. Skale so začetkom nizke, rastejo pa vedno višje in višje, soteska se vedno bolj zožuje, voda postaja bolj in bolj globoka in temna. Pot je začetkoma precej visoko nad vodo in te vodi mimo majhne hišice, kjer so delavci shranjevali orodje. Za hišico je v strugi skala, ki ima v srednji veliki vodi podobo osem metrov dolge zmajeve glave, kateri se čez čelo in gobec uliva voda.

Na tem mestu je soteska toliko odprta, da vsaj solnce posije do vode. Ako si se v mrzlem puhu ob Slapu shladil in če te je morebiti prevzel mrzel veter, ki ga Radovna prinaša s seboj iz Vintgarja, lahko tukaj sedeš na klopico in si ogreješ kri ob solnčnih žarkih. Tu si moreš ogledati razstlinstvo Vintgarjevo, ki se zelo razločuje od rastlinja v bližnji okolici.

Od Žumrove restavracije ob zgornjem izhodu iz Vintgarja držijo pota— rekla bi — na vse štiri vetrove: kreneš lahko skozi Spodnje Gorje na Bled; greš lahko čez Poljuko ali tudi po bližnjici čez Bohinjsko Belo v divni Bohinj; napotit se moreš čez poljane na Jesenice, in gredoč si lahko ogledaš na poljanah skalo podobno ženski, ljudstvo jo imenuje Babo na Poljanah; ako si pa hribolazec, kreneš lahko po dolgi Radovniški dolini proti Triglavu, gospodarju Julijskih planin.

Poprej pa si oglej zanimivosti, katere hrani Gorjanska okolica! Svetovala bi ti, da greš v visoko Krmo, kjer se je menda marsikomu posrečilo, da je izkopal skrinjico samega denarja, a bila je pretežka in je ni mogel nesti; a ko je prišel ponjo z živino, je ni bilo nikjer. Morda bi bil ti razumnejši in bi vsaj nekaj denarja vzel s seboj, če bi bila vsa skrinjica pretežka.

Lahko pogledaš tudi pod skalo Gradišče v Radovniški dolini, ali je še tam ona, več komolcev dolga in kakor človeška noga debela kača, katero so v starih časih videli.

Prav blizu Gradišča je širok travnik, na katerem ni skoro za ped ravne zemlje, ampak vsa senožet je posejana z nizkimi hribčki, kakor bi bila posuta z debelimi zelenimi kroglami. Ljudstvo trdi, da so tukaj pokopane trume sovražnikov, ki so padli na tej senožeti, ki so se hoteli po Radovniški dolini prikrasti na Dovje.

Ogledujoč Gorjansko okolico, nikar ne pozabi obiskati Pokljuške luknje. To ime se sicer sliši prozaično ter vsakdanje, in kdor bi sodil po njem, ne pričakoval bi impozantnega prizora, ki se mu odpre v Pokljuški luknji. Obiskovalec vidi namreč visoko nad strmim skalovjem ogromno votlino, ki ima podobo okroglo obokane cerkve. Ako ima gledalec kaj domišljije, vidi tudi kupolo, okna v kupoli, prižnico in stranski vhod na prižnico. O poletnem času prihajajo trume tujcev čudit se Pokljuški luknji, hladit se v njej in navživat se svežega planinskega zraka.

Malo naprej od Pokljuške luknje drži steza v gorsko selo, imenovano Pokljuka. V tej vasi je bil rojen bivši šef avstrijskega generalnega štaba Blaž Scheumva. In tam vidi popotnik dve globoki navpični skali, ki sta na enem kraju tako ozko združeni, da se skali dotikata ter se gre lahko čez. Ljudstvo imenuje ta kraj Prelaz.

Predno se ločiš od lepe Gorjanske okolice, ozri se še proti vzhodu po lepi ravnini, ki se razteza od Bleda proti Breznici in proti Begunjam, kjer se še vidi dandanes razvaline Lambergarjevega gradu. In pogled iz Gorjan te pelje še dalje proti Šmarni gori. Vsa ta ravan se vidi skoro z vsake točke v Gorjanski okolici. Zakaj ravno toliko se dvigajo Gorje nad Gorenjsko ravnino, da je ta razprostrta pred njimi kakor pisan zemljevid.

Odtod se ti odpira razgled po najlepšem delu Gorenjske in našteješ lahko kakih petnajst cerkva. Tu gledaš najlepši del Slovenske zemlje, rekla bi obličje matere domovine. Vate se ozira njeno oko, — ljubko Blejsko jezero, ki je biser iz Stvarnikove krone, kakor poje pesnik, in zdaj čuva vso to krasoto visoki, mogočni gospodar — Triglav.

Kdo bi se ob tem pogledu ne zamislil v čudno zgodovino naše Slovenske domovine?

Kdo bi ne gledal s spoštovanjem te krasne zemlje, napojene z znojem in krvjo naših očetov in pradedov?

Komu bi ob pogledu na to rodovitno in ljudnato ravan ne prišlo na mi[illegible] koliko bojev je prestal narod, ki jo že stoletja obdeluje?

Ni bila Slovenska zemlja tukaj vedno tako tiha in mirna, kakor jo vidiš tu pred seboj, ampak v malokateri deželi se je tolikokrat slišal jok in krik, malokje je tolikokrat žarel plamen gorečih vasih, kakor v ti deželi, ki se razgrinja tu pred teboj.

Spomin na nekdanjo usodo našega naroda se ti mora vzbuditi, ko se oziraš iz Gorjanskih krajev po širni Gorenjski.

Če ti ta pogled oživi spomin na zgodbo naše domovine, začutil boš pravo vrednost naše zemlje, ki jo vidiš tu pred seboj.

Omilila se ti bo, ker je zemlja, za katero so se bojevali naši pradedje.

Redka prilika.

"Zatoženi ste, da ste pretepli svojo ženo."

"Sem jo, gospod sodnik."

"Kako je to, da ste jo premikastili?"

"Sam bog ve, gospod sodnik. Dvajset let me je ona pretepala, sedaj pa se je ravno tako pripetilo, da se ni ona dobro počutila, pa sem jaz njo dobro premikastil."

VI
lahko zaslužite
poleg svoje redne službe
$5.00 Dnevno
na jednostaven in lahek način delujoč ob večerih
Za zajamčeno in pošteno podvzetje
Propozicija za vas koristna a za narod sila potreba
Vsa pojasnila dobite, ako pošljete svoje ime in naslov na:
SLAVIC PUBL. CO. P.O. Box 395 Chicago, Ill.

PAIN-EXPELLER
je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.
S tem imate jamstvo, da staro, dobro sredstvo z isto močjo tudi dobite. Nikar se dajte premotiti z nižjo ceno ničvrednih ponaredb.
Stari, pravi Pain-Expeller dobete le v zavitku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na sidro znamko, na besedo Loxol in na naše ime.
Pravi Pain-Expeller je dobiti v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c. je koristneja kot pa za 35c. ker obsega več kot dvakrat toliko.
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

Union Coal & Transfer Co.
515 CASS STREET, JOLIET, ILL.
Piano and Furniture Moving.
Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 418.

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod
Ustanovljen l. 1895.

Anton Nemanich in Sin
1002 N. Chicago Street
Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.
Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.
Na pozive se posluži vsak čas ponoči in podnevu.
Kadar rabite kaj v naši stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.
Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915 Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICH, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEC, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani(icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Dobrodušni ljudje

Veseloigra v treh dejanjih. --- Spisal dr. Fr. Detela.

7. PRIZOR.

Emilija, Gušič.

Emilija (prihiti in se ozira okrog). Lajtnant Gušič? — Ah, istina! Lajtnant Gušič. Bog Vas sprimi! Kakšni pa ste!

Gušič. Pozdravljena, gospodična Emilija! Ampak oprostite! Jaz moram oditi. (Se odpravlja.)

Emilija. Nikamor ne pojdete, dokler ne poveste, čemu ste prišli in zakaj v tej čudni obleki.

Gušič (odhaja). Drugič, drugič— gospodična Emilija.

Emilija (ga zadržuje). Kako težko sem Vas čakala!

Gušič. Verjemite, da čakam jaz še težje.

8. PRIZOR.

Ema (z lornjeto), prejšnja.

Ema. Oh, grozno! Emilija, kaj počneš! Fi donc! Gospod lajtnant, kakšna brezokusnost, v takšni obleki se pokazati!

Gušič. Oprostite, milostiva gospa, da se poslovim; grozno se mi mudi! (Si prizadeva oditi.)

Ema. Počakajte! — Naj bi bili Vi prišli kot španski, francoski, nemški vitez ali kot Viljem Tell —

Gušič. Milostiva, jaz moram iti.

Ema. — magari kot turški sultan,—

Gušič. Jaz moram iti.

Ema. In jaz Vam moram povedati svoje mnenje, — a v tem prostaškem kostumu! Grozno!

Gušič. Ne zamerite mi, milostiva gospa. Iz Vaših rok se vendar nadejam prejeti najslajšo srečo.

Ema. Toda ne v takem kostumu in ne v takih razmerah. (Gušič hoče oditi.) Počakajte in poslušajte! Naj si je moj Pepi, moj mož, župan, kolikor hoče, moje hčere vendar on ne bo poročal. Neveste našega rodu poročajo proštje, infulirani proštje. Zakaj razlika mora biti; to je božja naredba; egalite, fraternite je ljuljka krive vere.

Emilija. Oh, mama, saj je poroka pred županom sama formalnost; pravi zakon se sklene vendar v cerkvi.

Ema. Za božjo voljo, Emilija, naj te kdo sliši! To so jakobinski nazori! Moja teta je takorekoč pred oltarjem rekla "ne" zaradi tega, kar imenuješ ti formalnost. Odrekla se je zakonski sreči zaradi časti, ki je več nego življenje in zakon: zakaj brez obojega se da živeti, brez časti ne.

Gušič. Z Bogom! Z Bogom! Klanjam se. (Odhaja.)

9. PRIZOR.

Brajdič, prejšnji.

Brajdič. Prišel sem po Vas, ker me niste čakali.

Ema. Ah, grozno! Ta klobuk, suknja, torba in te — ah, te — pravi sansculotte. In celo — kakor bi dišalo po česnu.

Brajdič. Prosim, gospa, to sem jaz, moja torba. Par glav imamo še luka, sladkega luka.

Ema. Idiva, Emilija!

Emilija. Zdravi, gospod Gušič!

Gušič. Gospodična Emilija, ne pravite nikomur, da sem tukaj!

Ema. Ta prošnja je odveč, gospod lajtnant. V takem kostumu se ne hodi k nam. (Odideta.)

Brajdič. Komisar je šel na rotovž. Izmeknil sem mu ta pisma. — Ure pa mu nisem jaz vzel. Lahko prisežem.

Gušič (ogleduje pisma). Komisarjeva poverilnica in potni list. Morda se še porabi. (Vtakne v žep.) Zdaj pa skoz vrt vun. (Odhajata.)

10. PRIZOR.

Lužar, Pepca, prejšnja.

Lužar (pride Gušiču nasproti in ga ustavi). — Za Boga, ali si še vedno tukaj? Baš sedaj pa ne moreš vun. Komisarjev prihod je spravil vse žandarje in policaje po koncu.

Gušič. Sam Bog ve, kdo je povedal županovim, da sem tukaj.

Pepca. Jaz sem se osmelila in pričakujem zahvale.

Lužar. Te ženske! — Da gre Gušiču za vrat, tega ne pomislitê. Kaj meniš, Pepca, zakaj je Gušič tako preoblečen?"

Pepca. Oh, jaz nesrečnica! Kaj pa je zdaj storiti?

Lužar. Glej, da se vsaj naprej ne raznese!

Pepca. Takoj stečem k Emiliji. Oh, kaj sem storila nesrečnica! (Odhiti.)

Lužar. Vama dvema pa ne preostaja drugega kakor neumna se narediti in tukaj prevedriti. Vrag je vrag. (Gušič in Brajdič sedeta zopet k mizi, Lužar stopi prihajajočim nasproti.)

11. PRIZOR.

Komisar Renard, marki Pietragrassa, župan, Brodnik, Zajec, policaj Urbas s kofrom, policaj Vrban s plaščem komisarjevim, prejšnji.

Komisar. Še enkrat, prisrčna hvala, gospod župan, hvala, gospod marki in gospod svetnik, za prijazni sprejem. Prav veselilo me bo, gospod marki, če bom mogel potrditi Vaše poročilo njegovi ekscelenci, da so neugodne vesti neresnične in da se gospod guverner lahko zanese na svoje Novomeščane.

Brodnik (vzame policajema kofer in suknjo). Prtljago ponesem, gospod komisar, v gornjo sobo. (Policajema.) Vidva pa sedita, da prinesem pijače. Saj vem, da je Urbas žejen. Podplat dober, urbas za nič.

Urbas. Brod dober, brodnik za nič. Kar prinesite ga na vso jezo. (Sedeta za mizo; Brodnik odide.)

Zajec. Dovolite, gospod komisar—

Marki. Gospod komisar, o dobrodušnosti naših ljudi ne sodim samo jaz tako. Znan Vam je knjižničar v Ljubljani, Charles Nodier, pristen Francoz. Ta opisuje jako laskavo v svojem romanu Jean Sbogar naravo, značaj, čud dobrega slovenskega ljudstva, ki se mora omiliti vsakemu, ki biva med njim. Jaz sem tujec po rodu, a postal sem rojak in domačin po mišljenju in čuvstvovanju.

Komisar. Charles Nodier, gospod marki, je pesnik, ki opisuje ljudi, kakršnih potrebuje za svoj roman; in pisati se dajo romani pač tudi iz policijskih poročil, nikakor pa ne policijska poročila iz romanov.

Zajec. Tako je. Gospod komisar ima prav.

Marki. A moje nazore potrjuje izkušnja mnogih let.

Komisar. Izkušnja enega dne, gospod marki, ovrže izkušnjo mnogih let.

Zajec. In kako mnogih let!

Župan. Ekscelenca vojvoda Fouche vidi vse prečrno.

Komisar. Edino logično mišljenje.

Zajec. Popolnoma logično mišljenje.

Komisar. Če bi bil namreč človek nič manj k dobremu nego k hudemu nagnjen, bi se za 50 odstotkov motil oni, ki bi imel ves svet za hudoben, in za 50 odstotkov tisti, ki bi imel ves svet za pošten. Ker nas pa že vera uči, da nadlegujejo človeka veliko bolj izkušnjave k hudemu nego k dobremu, se tolikanj manj moti oni, ki gleda črno, nego optimist. Tako postajajo po naravnem potu iz pesimistov optimisti, iz optimistov pesimisti. Črnogledega pesimista veselo iznenadi tu in tam poštenost, katere ne pričakuje nikjer, in primejo se ga polagoma boljši nazori o človeštvu. Dobrodušni optimist pa pade iz zmote v zmoto, doživi prevaro za prevaro in postane črnogled pesimist.

Zajec. Oh da, črnogled pesimist.

Župan. A človeka moramo vendar smatrati za dobrega, dokler se mu ne dokaže krivda.

Komisar. Stališče pravnika, sodnika, gospod župan. A sodnik nima naloge preprečiti zločina; on čaka, da se zvrši, in potem kaznuje. Kdor pa hoče preprečiti hudobno dejanje —

Lužar. — je mora že naprej kaznovati.

Komisar. Neumestna šala, gospod svetnik.

Zajec. Prav neumestna.

Marki. Gospod komisar, nekoliko razlike v nazorih ne ovira prijateljstva. Dobro došli! Nadejam se, da me kmalu počastite s svojim obiskom.

Župan. Toda drevi, gospod marki, ne pozabite! Najprej si ogledamo razsvetljavo, potem je na čast gospodu komisarju večerja.

Brodnik (ki je prinesel policajema vina). Gospod komisar, soba je pripravljena. Ako Vam je drago—

Župan. Na svidenje, gospod komisar! Pripravljeni smo, da razkažemo mestno upravo.

Komisar. Jako bi mi ustregli, gospod župan, ako daste semkaj prinesti potrebne knjige, da jih pregledam v svoji sobi.

Župan. Dobro, gospod komisar. Takoj se vrneva s knjigami. (Župan in Lužar odideta.)

Marki. Drevi, gospod komisar! (Odide.)

Komisar. Gospod tajnik, par besedi!—E, gospod krčmar, gotovo imate kaj dela; jaz Vas ne zadržujem; in kaj ne? za majhen zajtrk boste poskrbeli; in kmalu, lepo prosim, kmalu! Da? (Brodnik odide.)

12. PRIZOR.

Komisar, Zajec, Gušič, Brajdič, policaja.

Komisar (prime tajnika pod pazduho in ga odpelje na drugo stran). Nujno željo imam do Vas, gospod tajnik.

Zajec. Še nujnejšo jaz do Vas, gospod komisar.

Komisar. Prosim, gospod tajnik. Mnogo lepega sem že slišal o Vaši vestnosti in delavnosti.

Zajec. Kaj vestnost, kaj delavnost, gospod komisar! A moj goreči patriotizem!

Komisar. Najlepša vrlina poštenega moža.

Zajec. Jaz sem že kri prelival za svoj patriotizem.

Komisar. Kje pa? če smem vprašati. — (Brajdiču, ki se hoče umekniti iz vrta.) He, prijatelj, počakajte malo! — Gospod tajnik, oglejte si, če Vam je drago, to fiziognomijo! Oči begajo po vseh kotih, kje bi se dalo kaj premekniti, roke gibke, kakor vedno na popotovanju po tujih žepih, in črevlji spredaj skrivljeni, znak, da hodi mož mnogo po prstih, da ne zbudi pozornosti zaupljivih poštenjakov. Originalna osebnost.

Brajdič. Prosim, jaz sem Hudorovič iz Dragovanje vasi. Lahko prisežem.

Komisar. Dovtipen original. Škoda, da je že odšel marki Pietragrassa. Morebiti bi mu mogel dokazati, da je dobrodušen le on, ne pa okolica. A župan se vrne, in o njegovi dobrodušnosti in lahkomiselnosti bomo govorili.

Zajec (zaupljivo). Če si bo dal kaj dopovedati. Kolikrat sem že opozoril jaz mestne očete, kolikrat gospoda župana na vse nedostatke! Vse zaman.

Komisar. Mesto je kakor golobnjak. Vun in noter letajo ljudje znani, neznani, sumni, pošteni, brez vsake ovire, in strogi ukazi njegove ekscelence so v Novem mestu samo na papirju.

Zajec. Prav moje besede, gospod komisar. Toda kaj hočete! Gospod župan je dobrodušen človek.

Komisar. Te dobrodušnosti, ali recimo, zanikarnosti, mora biti konec. — Ah, gospod župan!

13. PRIZOR.

Župan in Lužar (vsak z veliko knjigo, ki jo položita na mizo pred komisarja), prejšnji.

Komisar. Ah, prisrčna hvala, gospod župan, prisrčna hvala! Nekaj zabave za danes. — Jako neprijetna dolžnost pa mi je povedati Vam, da je njegova ekscelenca v Ljubljani z Vašo upravo nezadovoljen, prav nezadovoljen.

Župan. Bridko obžalujem.

Komisar. Da niste nabrali za njegovo veličanstvo, našega velikega vladarja, toliko prostovoljcev, kolikor smo se jih po pravici nadejali, ni znak pravega patriotizma; da so prostovoljni darovi vašega meščanstva tako smešno siromašni, ni znak dejanskega rodoljubja; a da se upravlja policija tako zanikarno, da prihajajo in odhajajo brez nadzorstva, brez ovire, najsumnejši ljudje, to je neodpustno in kaznjivo.

Župan. Oprostite, gospod komisar. Kar se tiče prostovoljcev, smo jih nabrali, kolikor se jih je oglasilo.

Lužar. Premislite, gospod komisar! Kdo pa se bo oglasil prostovoljno, dokler onih ni nazaj, ki so šli neprostovoljno na Rusko. Ljudje tudi govore vse sorte in pravijo, da so vsi zmrznili na Ruskem.

Komisar. To so bajke, katere mora pravi domoljub pobijati. Na Ruskem smo slavno zmagali. Vzeli in požgali smo glavno mesto Moskvo in se vrnili, ko smo dosegli svoj namen.

Zajec. Vive l'empereur!

Lužar. Ljudje pa govore vse drugače in kdo jim bo vezal jezike!

Komisar. Domoljubje bi moralo vezati jezike. Domoljub ne sodi, ne govori: on dela za domovino.

Zajec. In trpi za domovino.

Župan. S prostovoljnimi doneski, gospod komisar, je tako: Ljudje so morali neprostovoljno že toliko šteti, da jim je za darove iz dejanskega domoljubja ni ostalo skoro nič več. In o sumnih ljudeh, ki prihajajo in odhajajo brez nadzorstva, ni meni nič znano.

Komisar. To Vam verjamem na besedo in na obraz.

Župan. Hvala za poklon!

Komisar. Ne, poklon, gospod župan, ampak resnica — in za dokaz— he, policaj, vprašajte tega fanta tukaj, odkod da je in če ima potni list.

Brajdič. Jaz sem iz Dragovanje vasi; prisežem stokrat.

Urbas (ki je pristopil.) In kje imaš potni list?

Brajdič (potegne majhen list iz žepa). Prosim, prečastiti gospod policaj, tukaj.

Urbas. Potni list je v redu.

Komisar. Dajte ga sem! (Vzame list.) — To se imenuje potni list v redu! To je živinski potni list, izdan za neko rdečo kravo.

Urbas. Ne zamerite, gospodje! Če sme ta fant gnati rdečo kravo iz kraja v kraj, sme vendar tudi sam iti iz kraja v kraj, brez kravje asistence.

Lužar. To se razume.

Komisar. Res? To se razume? Kaj se pa potem v Novem mestu ne razume? Ampak o tej rdeči kravi hočem še govoriti s tem fantom; zatorej policaj! ampak oni, ki tam sedi! Zakaj tu imate še patriarhalne razmere, da pije vse skupaj. Torej idita! V zapor! (Vrban prime Brajdiča.)

Brajdič. Jaz prisegam stotisočkrat.

Komisar. V zapor!

Lužar (polglasno Vrbanu). V pisarno ga zakleni! Veš.

Vrban. Prav. — Alo, fant, idiva! (Odideta.)

Komisar. Morebiti vjamemo še enega ptička in še bolj pisanega. — Kaj se Vam zdi, gospod župan? Ali ste Vi istega mnenja z imenitnim svojim policajem, da velja živinski potni list tudi za ljudi?

Župan. Gospod komisar, mi nimamo zadosti policajev, da bi postavili vsakemu ciganu varuha. Morebiti je to tudi pošten in nedolžen človek.

Komisar. Baš to, gospod župan, je bil povod, da smo ga prijeli. Kdorkoli je morebiti pošten in nedolžen, spada v preiskovalni zapor.

Zajec. Izvrstno, gospod komisar, izvrstno. To si moram pa zabeležiti. Spada v preiskovalni zapor.

Komisar. Kar vidim in slišim, gospod župan, v tem dobrodušnem mestu, se mi zdi močno sumno.

Lužar. Dajte nas kar vse zapreti, gospod komisar!

Komisar. Morda se motim; kar bi se mi pripetilo prvič v tej službi; a poskusimo! Gospodje ste še vsi v tistih letih, ko se človek lahko kaj nauči, ako posluša hvaležen izkušenega moža. Oglejte si blagovoljno tega človeka tam!

Lužar. Navaden Belokranjec.

Komisar. Nenavaden Belokranjec. Nenavaden Belokranjec bi bil najbrž ostal v gostilnici med kmeti in ne bi se premetaval v tej čudni obleki kakor hudič v blagoslovljeni vodi. Da mu moja družba ne ugaja, sem spoznal takoj in kar na tihem bi se poslovil mož, da ni čulo nad njim moje oko. — Policaj, vprašajte moža po potnem listu!

(Dalje prih.)

Kdo zna bolj lagati.

Sešla sta se dva Amerikanca ter sta se začela prepirati, kdo je izmed njiju že poskusil hujši mraz. "Lani," trdil je eden, "sem bil na počitnicah na Islandu. V tistem kraju, kjer sem živel, vlada tako hud mraz, da je zemlja celo leto kakor kamen trda. In ako hočejo pokopati mrliča, ga puste, da zmrzne; potem mu ošpičijo noge in ga zabijejo v zemljo, kakor kol. Drugače bi ga ne mogli spraviti v zemljo."— "Poznam tisti kraj," pravi drugi Amerikanec, "bil sem že tam, toda dolgo nisem tam ostal. Podnebje se mi ni zdelo dovolj ostro. Šel sem zato dalje v Gronsko in sem se nastanil v nekem hotelu. Sobo sem dobil le še v podstrešju, ker je bil dotični hotel prenapolnjen. Kar naenkrat pa prične goreti. Takoj je bil ves hotel v ognju. Stopnice so že zgorele, tako da nisem mogel uiti. Toda glave nisem izgubil. Privlekel sem iz kopalne sobe banjo k oknu, izlil iz nje vodo. Kar v trenutku pa je tok vode zamrznil v močno debelo vrv, po kateri sem se spustil na tla in tako srečno ušel gotovi smrti."

KILA OZDRAVLJENA.

Ko sem pred leti vzdignil neko deblo, sem se bil vtrgal. Zdravniki so mi svetovali edino pomoč v operaciji. Pas mi ni pomagal. Konečno sem dobil nekaj, ki me je popolnoma ozdravilo. Leta so prešla, a kila se ni povrnila dasi imam težko delo kot tesar. Ozdravljen sem bil brez operacije, zgube časa ali sitnosti. Jaz ne prodajem ničesar, pa dam nasvet kako ozdraviti kilo brez operacijeali zgube časa, če mi pišete na Eugene M. Pullen, Carpenter, 485 D, Marcelus Ave., Manasquan, N. J. Izrežite ta oglas in ga pokažite vtrganim, da mu ohranite življenje ali vsaj preprečite sitnosti, tarnanje in konečno operacijo.

Carl Schreiber

Chicago Phone 3496.

519 Marble St. :: Joliet, Illinois

SLOVENSKI BARVAR IN ŠLIKAR.

Barvam poslopja, znotraj in zunaj, ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

Lokalni zastopniki(-ice) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.:John Kočevar
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math Stefanich.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Bridgeport, O.: Pos. Hochevar.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leop. Kušljan
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Angela Pregled.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan.
Iron Mountain, Mich.: Louis Berce.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans,.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Kastelo in Jakob Juvanich.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričer.
Millwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg(Cleveland): John Lekan.
Ottawa, Ill.: Jos. Medic.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: George Weselich.
Pueblo, Colo.: Mrs. Mary Buh.
Rock Springs, Wyo.: Leop. Poljanec.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorentz.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Staunbaugh, Mich.: Aug. Gregorich.
Steelton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelich.
Valley, Wash.: Miss Mary Torkar
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Youngstown, Pa.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zglasi kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Želeli bi imeti zastopnika v vsaki slovenski naselbini. Uprav. "A. S."

ANTON STRAŽIŠNIK,

1219 Summit Street, Joliet, Illinois.

Karpenter in Kontraktor.

Stavim in popravljam hiše in druga poslopja. Predno oddate kontrakt ali delo, vprašajte za moje cene. Vse delo jamčim.

Poskusite Novo Pivo

Old Lager

V STEKLENICAH

Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.

IZDELUJE GA

Joliet Citizens Brewing Co,

Oba telefona 272

Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Naša velika in moderno urejena tiskarna

izdeluje najhitreje in najlične je VSE VRSTE TISKOVINE ZA

slavna društva,
cerkve in šole,
trgovce in obrtnike,
ter zasebnike.

Prestavljamo iz slovenskega in drugih jezikov v angleškega in obratno.

Predno naročite tiskovine, kakor: Pismeni papir, kuverte, vizitke, nakaznice pobotnice, pravila in poročila, ali tiskovine za prirejanje veselic in razne druge take stvari. Pišite nam za cene, da si prihranite denar.

Amerikanski Slovenec

Prva slovenska unijska tiskarna v Ameriki.

V lastnem domu---1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

(Dalje.)

Bilo pa je docela naravno; njeno telo je prihajalo vsak hip medlejše, misli so se ji čimdalje bolj medle v glavi, srce ji utripalo čimdalje huje. Ko ne bi je ljubil nihče na svetu, bi ji bilo laže umreti, a njo so vendar vsi tako ljubili!

In predstavljala si je, kaj se zgodi, ko zvedo za Azijevo izdajstvo in njen beg, kako jo bodo iskali, dokler je naposled ne najdejo zasinele, zmrzle, spavajoče večno spanje pod tem grmom nad reko. In zdajci je zaklicala glasno:

"Oh, Mihael kar obupa! Oj! Oj!"

Nato ga je jela prositi oprostila, češ, da tega ni kriva ona.

"Jaz, Mihael," je klicala, objemajoča ga v duhu, "sem storila vse, kar mi je bilo mogoče, toda težavno je, dragi moj! Bog ni hotel tega..."

In zdajci jo prešine tako vroče koprnenje po ljubljenem možu, taka želja, da bi mogla vsaj umreti blizu te drage glave, da z naporom poslednjih moči vstane ter se napoti dalje.

Izpočetka ji je bila hoja zelo težavna. Noge, po dolgi ježi ne več vajene hoje, je niso nosile; bilo ji je, kakor bi hodila po tujih nogah. Na srečo je ni zeblo, nego bilo ji je toplo, zakaj vročnica je ni ostavila niti za trenutek.

Šla je v gozd ter korakala vztrajno dalje, pazeč samo na to, da je imela solnce na levi strani. Solnce se je že nagnilo na moldavsko stran, zakaj bilo je že precej črez poldan, morda že ob štirih. Barbka se sedaj že ni več toliko menila za to, da se ne bi približala Dnestru, zakaj neprestano se ji je zdelo, da je že za Mohilovom.

"Ako bi vsaj to vedela za gotovo! Ako bi to vedela!" je ponavljala, obračajoč zasinelo in obenem razpaljeno lice proti nebu. "Ko bi zver ali drevo izpregovorilo ter reklo: Do Hreptova je še miljo ali dve hoda, pa bi morda še došla tjakaj..."

Toda drevesa so molčala, zdelo se je, da ji niso naklonjena, ker so jo njih korenine ovirale na poti. Barbka se je zdajpazdaj spoteknila ob katero, štrlečo nekoliko iz snega. Črez nekaj časa je začutila neznosno težo. Vrgla je torej z ramen topli plaščck ter ostala v edini jopici.

Ko si je tako olajšala breme, je hodila še urneje. Opotekala se je in padala na snegu. Črevelji iz tankega safiana, brez golenic, so se dobro prilegali za potovanje na saneh ali na konju, vendar pa niso dovolj branili nog, ko so je zadevala ob kamenje in korenine. Nekolikokrat premočeni n vlažni od vročnice, ki ji je silila celo v noge, so se v gozdu raztrgali kaj lahko.

"Dojdem bosa bodisi v Hreptov ali v smrt," si je mislila Barbka.

In tožen nasmeh ji je razsvetlil ličece, zakaj veselilo jo je, da hodi tako vztrajno, in ako le umre na poti, pa Mihael njenemu spominu ne bo mogel očitati ničesar.

In ker se je sedaj neprestano razgovarjala z možem, je rekla takoj:

"Oh! Mihael, druga tega ne bi zvršila, na primer Evica..."

Evice se je nekolikokrat spomnila na tem begu. Večkrat je tudi molila za njo, zakaj to ji je bilo jasno, da bo usoda njena in vseh ostalih jetnikov v Raškovu enako strašna, zlasti ako Azija Evice ni ljubil.

"Njim je še huje nego meni," je ponavljala vsak hip in si ob tej mišli nabirala novih moči.

A sedaj, ko je že minila ena, druga in tretja ura — so te moči kopnele pri vsakem koraku. Polagoma je solnce zatonilo za Dnester in naposled ugasnilo, zalivši oblake z rdečo zarjo. Sneg se je prevlekel z višnjevkasto barvo. Nato je jela tudi ona zlata in rudasta zarja temneti in se ožiti čimdalje bolj. Morje zarje, razlite črez pol obzorja, se je izpremenilo v jezero, iz jezera v reko, iz reke v potok in naposled se je lesketala na obzorju samo nekakšna svetla nit, razpeta na zapadu, ki se je umeknila temi.

Napočila je noč.

Minila je še ena ura. Gozd je bil črn in tajnosten, nobena sapica ni dihala v njem. Molčal je, kakor bi zbiral misli in premišljal, kaj naj stori s tem bednim, zablodelim bitjem. Ni bilo pa vendar nič dobrega v tej tišini, nego zgolj neobčutnost in otrplost.

Barbka pa je hodila venomer, lovečа z vročimi ustnicami ozračje; pa tudi padala je zmerom bolj pogostoma v temi, ko so jo zapuščale moči.

Glavo je imela dvignjeno, vendar pa se ni ozirala več po vodniku "velikem vozu", ker jo je že skoro minila zavest. Hodila je, samo da je hodila. Hodila je raditega, ker so jo jele obletavati predsmrtne prikazni, zelo jasne in sladke.

Na primer — štiri strani gozda se jamejo zdaj pretvarjati v štiri stene, tvoreče hreptovsko stanico. Barbka vse razločno vidi v njej. Na ognjišču plapola ogenj, na klopeh sede kakor navadno dostojniki. Zagloba se pričkа z gospodom Snitkom, gospod Motovilo sedi molče, gleda v ogenj in kadar kaj zacvili v plamenu, reče z zateglim glasom: "Duša v vicah, česa potrebuješ?" Mušalski in Hromika pa kockata z Mihaelom. Barbka pride k njima in de: "Mihael, sedem nekoliko na klop ter se stisnem k tebi, ker mi ni dobro." Mihael jo objame: "Kaj ti je, predraga? Morda...?" In sklonivši se ji šepne nekaj na uho. Ona pa mu odgovori: "Oh, nekamo slabo mi je!" Kako lepa in svetla je ta sobana, kako ljubezniv človek je Mihael! Samo Barbki ni dobro, njo obhaja strah...

Barbki je res slabo, zakaj vročnica jo je zdajci pustila, pač pa ji rase predsmrtna onemoglost. Prikazni izginejo. Zavest se ji vrne.

"Bežim pred Azijo," reče sama sebi, "v gozdu sem, ponoči, pa ne morem dospeti v Hreptov in — umiram."

Po vročnici jo prime mraz, ki ji pretrese telo. Noge se ji zašibe, naposled omahne v sneg pod drevesom.

Niti najmanjši oblaček ji sedaj ne zagrinja misli. Močno ji je žal za izgubljenim življenjem, toda dobro ji je znano, da umira. Da priporoči dušo Bogu, jame moliti s pretrganim glasom:

"V imenu Očeta in Sina" — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Daljšo molitev ji ustavijo čudni in presunljivi glasovi, ki se rezko razlegajo v nočni tišini.

Barbka odpre usta. Vprašanje: Kaj je to? ji zamre na ustnicah. Nekaj časa stiska roko k licu, kakor ne bi hotela verjeti, kar sliši; nato pa se ji zdajci izvije iz prsi krik:

"O, Jezus! O, Jezus! To so naši vodnjaki na vreteno! To je Hreptov! O, Jezus!"

Potem to že umirajoče bitje zdajci vstane in drhte, z očmi polnimi solza ter z razburjenimi prsmi hiti skozi gozd, pade, pa vstane zopet, ponavljajoč:

"Ondi napajajo konje. To je Hreptov! To so naši vodnjaki na vreteno!.. Da dospem vsaj k vratom! Vsaj k vratom!... O, Jezus! Hreptov! Hreptov!"

In gozd prihaja redkejši, prikaže se zasneženo polje in grič, s katerega nekoliko iskrečih očі ogleduje bežečo Barbko.

Toda to niso volčje oči... To so hreptovska okna, v katerih ji miglja sladka, jasna in rešilna svetloba. To je trdnjavica na griču, z vzhodno stranjo obrnjena proti gozdu...

Bilo je do nje še precej daleč, toda Barbka ni vedela, kdaj je predirjala to prostranstvo. Vojaki, stoječi na straži pri vratih, je v temi niso spoznali, toda spustili so jo dalje, smatrajoč jo za strežnika, ki so ga bili nekam poslali, ki se pa sedaj vrača k poveljniku. Loveč z usti sapo, zdirja na sredo trdnjave, prekorači "majdan" poleg vodnjakov, pri katerih so vojaki napajali konje, ter obstane pri vratih velikega poslopja.

Mali vitez in Zagloba sta ravnokar sedela na klopi pred ognjem, popivala juho z mlekom in se razgovarjala o Barbki, kako se ji godi v Raškovu. Oba sta bila zamračena, zakaj obema se je hudo tožilo po njej in vsak dan sta se prepirala, kdaj se vrne.

"Bog začuvaj, da ne nastane naglo vlažno vreme, ker potem Bog ve, kdaj se vrne," je ponavljal Zagloba.

"Mraz še ostane," odgovori mali vitez. "Kakih osem ali deset dni se bom še neprestano oziral proti Mohilovu."

"Ljubše bi mi bilo, da ni odšla. Brez nje ni nobene radosti tu v Hreptovu."

"A zakaj ste torej svetovali?"

"Ne laži, Mihael. Ravnal si po svoji glavi..."

"Da bi se le vrnila zdrava!"

Mali vitez globoko zdihne in pristavi:

"Zdrava, a čim prej..."

Vrata zaškripljejo in majhno, bedno, capasto, s snegom pokrito bitje zakliče tožno na pragu:

"Mihael! Mihael!"

Mali vitez plane pokonci, toda v prvem hipu je tako osupel, da obstane kakor okamenel na mestu. Razprostrl je roke, mežikal z očmi ter stal.

"Mihael!... Azija nas je izdal... mene je hotel ugrabiti — toda zbežala sem... pomagaj!"

Po teh besedah je strepetala in se zgrudila na tla kakor mrtva. Mihael skoči k njej, jo dvigne lahko kakor peresce ter zakriči grozno:

"Usmiljeni Bog!"

Toda njena bedna, zasinela glava obvisi kakor mrtva na njegovi roki. Misleč, da drži že mrliča v rokah, je kričal z groznim glasom:

"Barbka je umrla! Umrla!..."

V.

Novica o Barbkini vrnitvi se je po bliskovo raznesla po Hreptovu, toda razen malega viteza gospoda Zaglobe in detkel ni Barbke tega večera in še nekoliko naslednjih večerov videl nihče. Po tej omedlevici na sobnem pragu, se je še toliko zavedela, da je z nekoliko besedami povedala, kaj in kako se je bilo zgodilo, toda takoj nato je omedlela iznova, in črez eno uro, dasi so jo oživljali tako in drugače, jo greli, napajali z vinom, jo poizkušali pitati, že ni poznala niti svojega moža. Ni bilo dvojbe, da se je je lotila dolga in huda bolezen.

V vsem Hreptovu je nastalo veliko gibanje. Vojaki, pozvedevši, da se je gospa na pol mrtva vrnila, so se usipali na "majdan" kakor roj čebel; častniki so se vsi zbrali v sobi ter, potihoma šepetaje, nestrpno pričakovali novic iz stranske sobe, v kateri so bili položili Barbko na postelj. Toda dalje časa ni bilo mogoče zvedeti ničesar. Časih so res tekle mimo služabnice, ta v kuhinjo po toplo vodo, druga v lekarno po obliže, masti in koreničje ter se niso dale pridržati. Negotovost je kakor svinec težila vsa srca. Čimdalje večja tolpa — celo ljudje iz vasi — se je zbirala na majdanu. Vprašanja so krožila od ust do ust; raznesla se je novica o izdajstvu Azijevem in o tem, da se je "gospa" otela z begom, da je bežala že ves teden brez jedi, pijače in spanja. Ob tej grozni novici so se prsi vsem napolnile z neukrotno jezo. Med vojaki je nastal zamolkel hrup; dušila ga je zgolj bojazen, da ne bi škodoval zdravju bolne gospe.

Naposled po dolgem čakanju pride k častnikom gospod Zagloba z zardelimi očmi in z naježenimi lasmi na glavi. Zdajci planejo vsi k njemu in ga obsujejo s vprašanji:

"Ali živi? Ali živi?"

"Živi," odgovori starec, "toda Bog ve, kaj se zgodi črez eno uro?..."

Glas mu obtiči v grlu in spodnja ustnica se mu strese. Prijemši se z obema rokama za glavo, težko sede na klop.

Nato začne zamolklo ihtenje gibati njegove prsi.

Ob tem pogledu objame gospod Mušalski gospoda Nenašinca, dasi ga sicer ni imel posebno rad — in se potihoma razjoče, Nenašinec mu takoj pomaga plakati. Motovilo izbuli oči, kakor bi hotel kaj pogoltniti, česar ne more. Gospod Snitko, ne vedoč, kaj dela, si jame razpenjati jopič, gospod Hromika pa dvigne roko ter začne dirjati po sobi.

Vojaki na majdanu, videči ta znamenja obupa skozi okna, so si mislili, da je gospa že umrla, torej so jeli kričati in tarnati. Ko Zagloba zasliši hrup, odhiti ves zasopel na majdan.

"Molčite, sodrga! Da bi vas strela!" zakliče z zamolklim glasom.

Vojaki zdajci umolknejo, spoznavši, da še ni čas stokati. Zagloba se vrne v sobano, se pomiri in novič sede na klop.

V tem se služabnica iznova prikaže pri vratih stranske sobe.

Zagloba takoj steče k njej.

"Kaj se godi?"

"Spi."

"Spi? Hvala Bogu!"

"Morda še da Bog..."

"Kaj dela gospod poveljnik?"

"Poveljnik je ob njeni postelji."

"Dobro! Pojdi ter prinesi, po kar so te poslali!"

Zagloba se vrne k dostojnikom ter reče, ponavljajoč za deklo besede:

"Morda se je usmilil Bog? Spi. Že mi zopet nadeja stopa v srce... Uf!"

In vsi se globoko oddahnejo. Nato sklenejo tesen kolobar okrog Zaglobe in ga jamejo izpraševati.

"Za Boga! Kako se je zgodilo to vse? Kako je bilo? Kako je mogla ubegniti peš?"

"Izpočetka ni bežala peš," šepne Zagloba, "nego na dveh konjih, ko je bila tega psa — kuga ga ubij! — pehnila s sedla."

"Svojim ušesom ne verjamem!..."

"Z ročnikom samokresovim ga je udarila med oči, in ker sta precej zaostala za karavano, ni tega nihče zvedel in je tudi niso takoj zasledovali. Enega konja so raztrgali volkovi, drugi se je pogreznil pod led in utonil. O usmiljeni Kristus! Ubožica je šla skozi gozde, ni jedla, ni pila!..."

Tu se je Zagloba iznova spustil v jok in za trenutek ustavil pripovedovanje, dostojniki pa so, prevzeti od groze, žalosti in čudenja, posedli na klopi in pomilovali žensko, ki so jo vsi spoštovali.

"Ko je dospela k Hreptovu," nadaljuje Zagloba, "ni več poznala kraja ter se je že pripravljala na smrt. Šele ko je začula škripanje vodnjakov na vreteno, je spoznala, da je že blizu doma, in je s poslednjimi močmi dospela semkaj."

"Bog jo je čuval v takšnih razmerah," reče Motovilo, otirajoč si mokre brke; "čuval jo bo tudi nadalje."

"Res, tako bo! Resnico govoriš," šepne nekoliko glasov.

V tem nastane na dvoru zopet glasnejši trušč. Zagloba plane iznova pokonci ter steče skozi vrata.

Ondi je bila glava pri glavi. Vojaki, ugledavši Zaglobo in dva druga častnika, stopijo v polkrog.

"Molčite no, pasje duše!" zakliče Zagloba, "sicer zapovem..."

Toda iz polkroga stopi Zidor Lušnja, nadstražnik dragoncev, pošten Mazur in priljubljen vojak Volodijevskega. Storivši nekoliko korakov naprej, se zravna kakor struna in reče s krepkim glasom:

"Prosim vašo milost — drugače ne more biti, ker je ta lopov hotel naši gospe storiti krivico, da planemo nanj in se mu osvetimo. Kar želim jaz, to prosijo vsi. Ako gospod polkovnik ne more iti, pa pod drugim poveljnikom udarimo na Krim, da le dobimo njega ter se osvetimo za našo gospo."

Jezna, hladna, kmetiška grožnja je zvenela iz besed nadstražnikovih; drugi dragonci in vojaki izpod plemenitaških praporov pa so škripali z zobmi, tolkli po sabljah in hrumeli. Ta hrup je zenel kakor brundanje razdraženega medveda ter bil naravnost grozen.

Nadstražnik je še stal zravnan ter čakal odgovora. Za njim so čakale cele vrste. Zagloba je zapazil v njih tolik upor in srd, da se je v borbi z njim jela rušiti navadna vojaška disciplina.

Nekaj časa je trajal molk. Zdajci zakliče nekdo v oddaljenejših vrstah:

"Njega kri bo za našo gospo najboljše zdravilo!"

Zaglobova jeza se je nekoliko polegla, zakaj genila ga je ta vdanost vojakov do Barbke, toda ob spominu na zdravilo se mu je zasvetila v glavi druga misel, namreč ta, da bi poklical k Barbki zdravnika. V prvem hipu si v pustem Hreptovu tega nihče ni domislil — a vendar je prebivalo v Kamencu nekoliko zdravnikov, med njimi Grk, slaven mož, lastnik nekoliko hiš ter tako učen, da so ga imeli skoro za čarovnika. Samo to je bilo vprašanje, ali bo, kot bogat človek, hotel potovati za kakršnosibodi ceno v to puščavo on, ki so ga celo magnati klicali "milostivi gospod".

(Dalje prih.)

Radi smeha je umrla.

"Daily News" poročajo o nenavadni smrti v nekem zabavišču v Birminghamu. Neka starejša dama se je nastopu nekega komika tako smejala, da je postala nezavestna in je nepričakovano umrla.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376 N. W. 92?

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

ATLAS — ZASTONJ.

Še imamo nekoliko ročnih atlasov celega sveta, katere damo zastonj onim naročnikom, ki pošljejo $2.00 naročnine, če za atlas vprašajo.

Posebno v sedanjem času je jako priročno imeti tak atlas, ko se pojavljajo velezanimivosti po celem svetu.

Pošljite $2 za naročnino takoj, da dobite atlas zastonj predno zaloga poide.

UPRAVA AMER. SLOVENCA.

Jejte ribe

ZMRZNJE RIBE SO SVEŽE RIBE!

15lbs. Lake Superior Herring, $1.50.
15lbs. New England Whiting, $1.50.
15 lbs. Lake Erie Ciscoes (Baby White Fish, $2.10.

Varčno, zdravo, okusno. Vaša družina bo vesela. Ako ne bi bili zadovoljni, vrnemo vse stroške.

Pošljite za poskušnjo za 15 funtni zaboj rib. Dobite jih v najlepšem redu.

QUALITY FISH
For Your Table.

AMERICAN CONSUMERS FISH PRODUCTS CO.,

648 Wells St. :: Chicago, Ills.

Slovenske Gospodinje

so prepričane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in prekajeno meso ter vse druge pedmete ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill

Dolžni ste

zaradi svoje žene in otrok, da se bolj zavarujete za slučaj bolezni ali smrti, da ne bodo žena in otroci trpeli pomanjkanje radi vaše nemarnosti, zato zdaj dokler ste še zdrav pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu

Društvo Sv. Družine

(The Holy Family Society)

štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1918.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
1006 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....Anton Nemanich st.
Bolniški načelnik.....Nick Jurjevich.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:
John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za $500.00 ali za $250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. Tudi člani-vojaki so deležni v bolezni cele podpore in cele smrtnine.

To društvo ima že nad $3,000.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že izplačalo skupaj 3502.00 dolarjev bolniške podpore članom(icam). Kdor plača takoj ob pristopu $3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se oglasi pri tajniku ali katerem drugem odborniku.

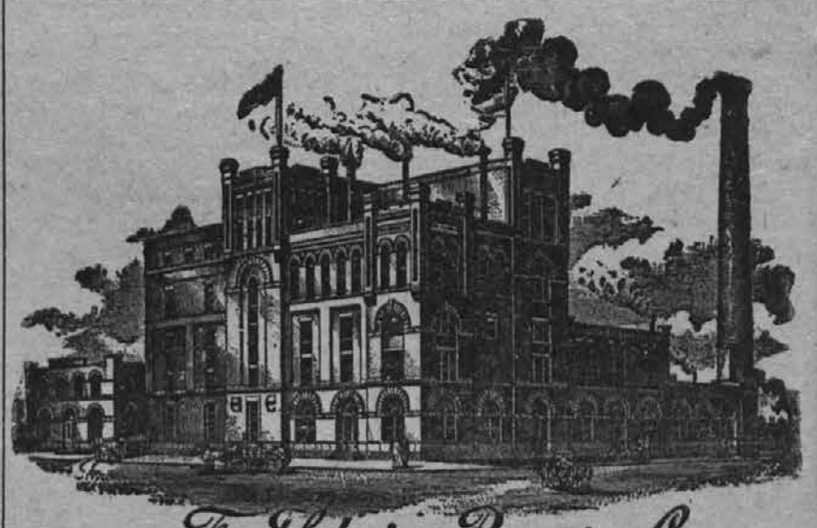

Fred Lehring Brewing Co
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.